CFR PONTEVEDRA centro de formación e recursos

Fegadah
Federación Galega de Asociacións de Déficit de Atención e Hiperactividade

Resposta educativa para o alumnado con tdah

Lidia Gómez Boga

CFR PONTEVEDRA centro de formación e recursos

Fegadah
Federación Galega de Asociacións de Déficit de Atención e Hiperactividade

centro de formación e recursos

CFR PONTEVEDRA

Fegadah

Federación Galega de Asociacións de Déficit de Atención e Hiperactividade

TEÑO UNHA CITA!!

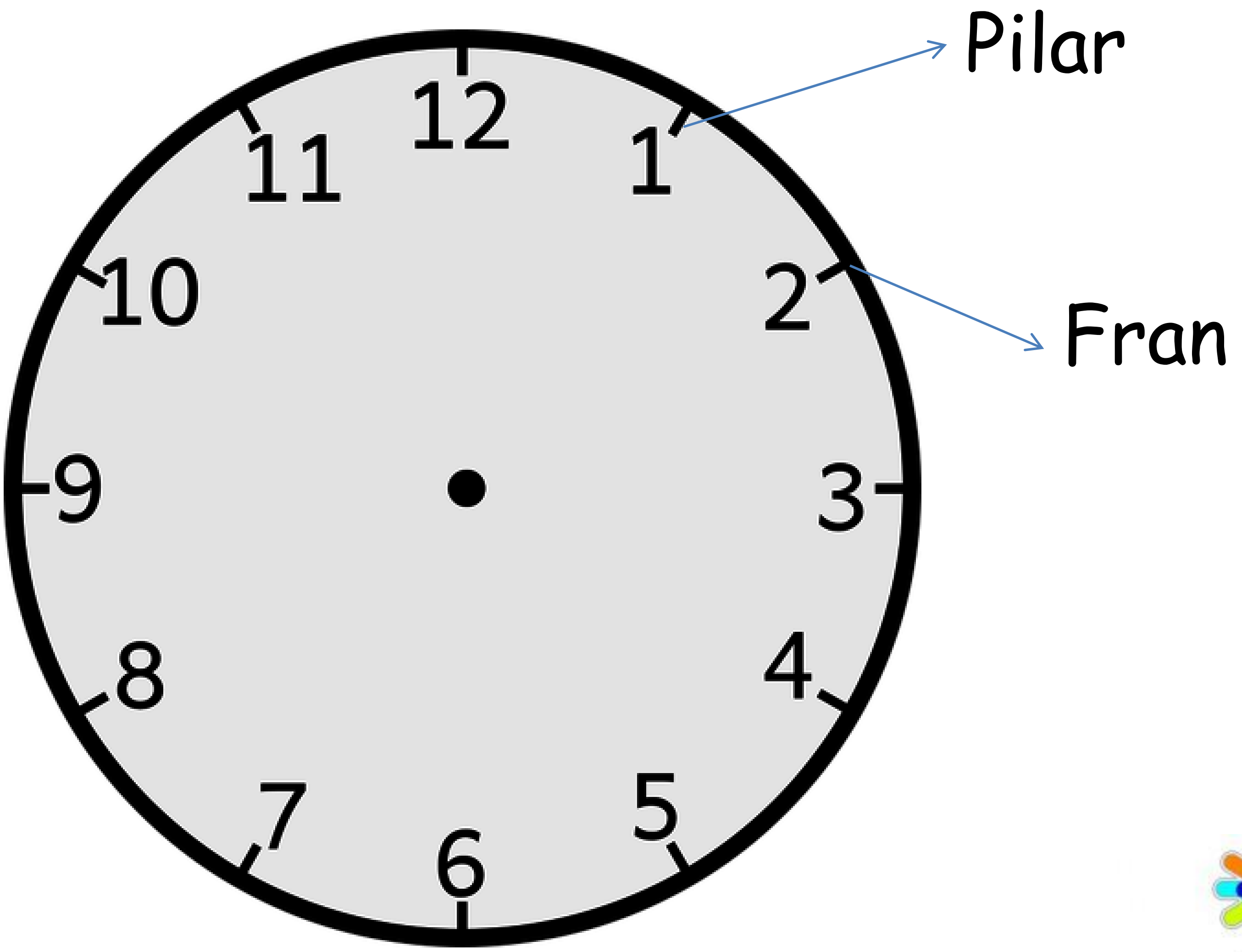

Fegadah

Federación Galega de Asociacións de Déficit de Atención e Hiperactividade

1

- Para dar unha resposta educativa ao alumnado con **TDAH**, son necesarias sempre **as modificacións significativas do currículo?**

Fegadah

Federación Galega de Asociacións de Déficit de Atención e Hiperactividade

DECRETO 229/2011
que regula a atención á diversidade

- **Art. 8.- Medidas ordinarias**

(facilitan a adecuación do currículo, sin alterar os obxectivos, contidos e criterios de avaliación)

  - **Adecuación da estructura organizativa** do centro (horarios, agrupamentos, espazos) e **da organización e xestión da aula ás características do alumnado.**

  - Adecuación das programacións didácticas ao entorno e ao alumnado.
  - **Metodoloxías baseadas no traballo colaborativo en grupos heteroxéneos,** titorías entre iguais, aprendizaxe por proxectos e outras que promovan a inclusión.

DECRETO 229/2011

- Adaptación dos tempos e instrumentos ou procedementos de avaliación.
- Actuacións destinadas á mellora da convivencia.
- Desdobramentos de grupos.
- **RE** e **apoio do profesorado** con dispoñibilidade horaria.
- Programas de enriquecemento curricular.
- Programas de reforzo nas áreas instrumentais básicas

  e programas de recuperación.
- Programas específicos personalizados e de habilidades sociais.

DECRETO 229/2011

- **Art. 9.- Medidas extraordinarias**

  (poden requerir modificacións significativas do currículo ordinario e/ou supoñer cambios esenciais no ámbito organizativo, así como, de ser o caso, nos elementos de acceso ao currículo ou na modalidade de escolarización).

- Necesaria autorización

Para que la evaluación sea justa, todos realizarán la misma prueba: van a subir a ese árbol.

A ter en conta para a avaliación…

- Dificultade para **comenzar a tarefa.**
- Dificultade **para filtrar estímulos** discernindo cal son os máis relevantes
- Dificultade **para organizar** a tarefa (saber por onde empezar)
- Dificultade **para manter o esforzo**
- Dificultade para o **manexo da frustración e as emocións**
- Dificultade para **concentrarse**
- Dificultade para **rematar o que empeza**
- **Distráese con facilidade** con calquera cousa

AVALIACIÓN

- Dar as **datas** polo menos cunha semana de **antelación** e ter sempre á vista.

- **Adaptar** as **estruturas** e o **formato** do examen. **Reducir o número de preguntas por folla.**

- Combinar diferentes **formatos de pregunta.**
- Traballar, antes da proba, con **mostras** do **formato de examen** *(ex: guías de estudo con actividades tipo)*
- Permitir un tempo para **pensar** e preguntar **dúbidas**. Verificar que o alumno entende as preguntas.

- Destacar no enunciado **palabras clave**.

AVALIACIÓN

- Avaliación continuada dando importancia á avaliación **oral**.
- Dar **máis tempo** "sin tomalo do recreo"
- **Supervisar** que responderon todo antes de que entreguen o exame.
- Recordarlle que revise o exame antes de entregalo. Guialo para axudarlle a **reconducir a atención**.
- Fixarse máis na calidade que na cantidade.
- Facilitar unha **copia** dos exames aos pais e/ou profesorado de apoio.

AVALIACIÓN

Redacta un comentario da cantiga acabas de ler tendo en conta que debes incluír a seguinte información: voz poética, tema e recursos formais. Valor simbólico dalgúns elementos presentes na cantiga. Intenta relacionar os aspectos formais coa progresión temática da cantiga.

A dona que eu am´e teño por senhor
amostrade-mi-a, Deus, se vos en prazer for,
senon dade-mi a morte.

A que tenh´eu por lume destes olhos meus,
e por que choran sempre, amostrade-mi-a, Deus,
senon dade-mi a morte.

Essa que vos fezestes melhor parecer
de quantas sei, ¡ai Deus!, fazede-mi-a veer,
senon dade-mi a morte.

¡Ai, Deus!, que mi a fezestes máis ca min amar,
mostrade-mi-a u possa con ela falar,
senon dade-mi a morte.

BERNAL DE BONAVAI

AVALIACIÓN

Lee a seguinte cantiga:

2.-Redacta un comentario sobre esta cantiga tendo en conta a seguinte información:

- voz poética
- tema
- recursos formais
- valor simbólico dalgúns elementos presentes na cantiga.

3.-Relaciona os aspectos formais coa progresión temática da cantiga.

AVALIACIÓN

5. Busca no texto una oración con predicado nominal e outra con predicado verbal
Indica nelas o sintagma suxeito, o sintagma predicado e, dentro deles o núcleo.

1.-Busca no texto **unha oración** con **predicado nominal** e **outra oración** con **predicado verbal.**

.Oración con predicado verbal:---

.Oración con predicado nominal:---

2.-**Indica** nas oracións que buscaches o sintagma **suxeito** e **o predicado**.

3.-Indica nas oracións que buscaches o **núcleo do suxeito** e **o núcleo do predicado.**

AVALIACIÓN

2. a) Une cada número entero con su opuesto y sitúalos en la recta numérica:

−5	+1
+7	+5
−4	−7
−1	+4

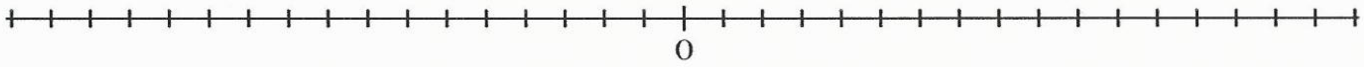

b) Escribe en cada flecha el número entero que corresponda:

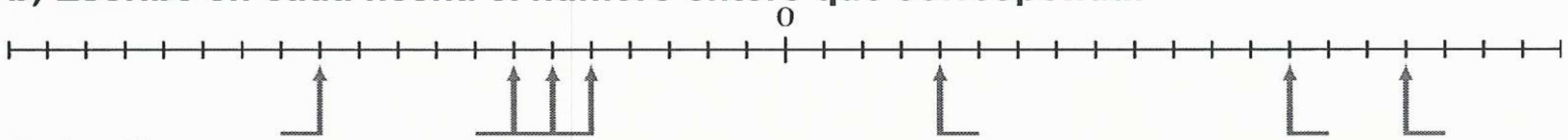

Solución:

c) Calcula:

a) $|-7|$

b) $|-9|$

c) $|+13|$

AVALIACIÓN

Autoinstrucións

Estimular revisión autocorrección

Colorear símbolos-palabras

Apoios visuais (gráficos, debuxos, taboas,...)

Dar tempo

Apoio emocional

Guías visuais

Verificar que comprende

Reducir cifras/enunciados

Adaptar cantidade de tarefas

Uso de lendas (equivalencias con linguaxe conocido)

palabras clave

2

- **Organización da aula para dar atención á diversidade…como?**

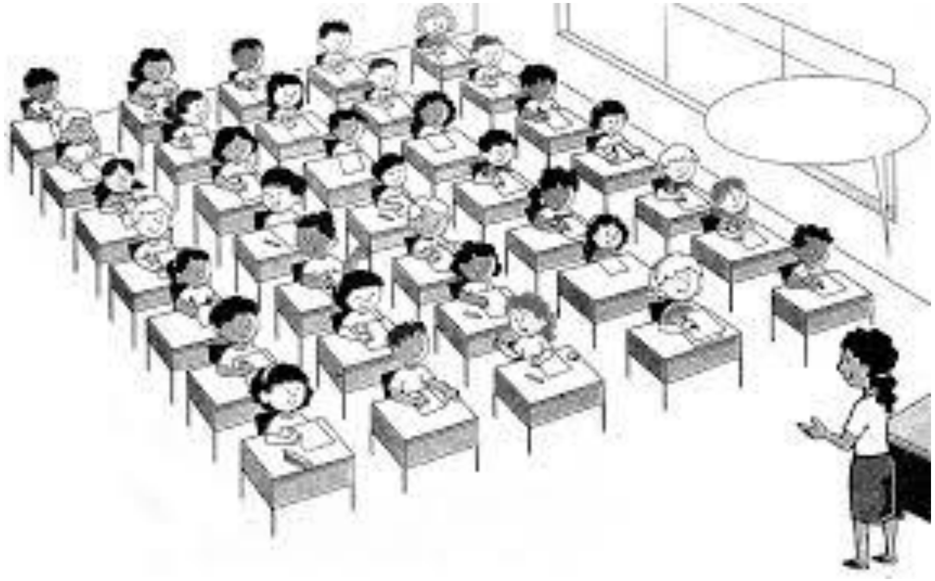

Mmnmnmnmnm…

Características da aula

- Multifuncional
- Flexible
- Con recunchos delimitados:
  - Manipulativos (crebacabezas,bloques, figuras xeométricas, imáns, ábacos, tangram, figuras de bioloxía, Legos…)
  - Expresivos e creativos (modelado, debuxo, deseño, pintura, collage, escritura, música, reciclaxe…)
  - T.I.C, Biblioteca e outras dinamizacións

Na aula : o espazo

- Utilizar unha **pequena pizarra:** datas de exames, traballos e tarefas diarias que deben anotarse na axenda.

- **Delimitar espazos segundo a actividade realizada**: traballo individual, de grupo, manipulativo, actividade lúdica …

- **Organización e distribución do alumnado** tendo en conta as súas necesidades:

Alumnado guía ou compi monitor, dificultades visuais ou auditivas, alumnado con TDA/H, alumnado con dificultades graves e permanentes, alumnado tranquilo/inquedo, alumnado con dificultades de relación…

Na aula : o tempo

- **Diferenciar entre tempos** de atención, de traballo, de ocio.
- **Explicar a sesión e o tempo estimado de cada actividade.**
- **Deixar tempo** para que copien o que se anotou.
- Procurar **anticiparse ás novidades.**
- Establecemento de **rutinas** que lle aporten seguridade e lle axuden a seguir as normas de comportamento.

Na aula : o tempo

Ser **flexibles** na duración das actividades

"menos es más"

- 1Tempo para presentar o que faremos:

  ¡¡ANTICIPAMOS!!

- 2 Tempo de traballar
- 3 Lembramos deberes e tarefas e reforzamos

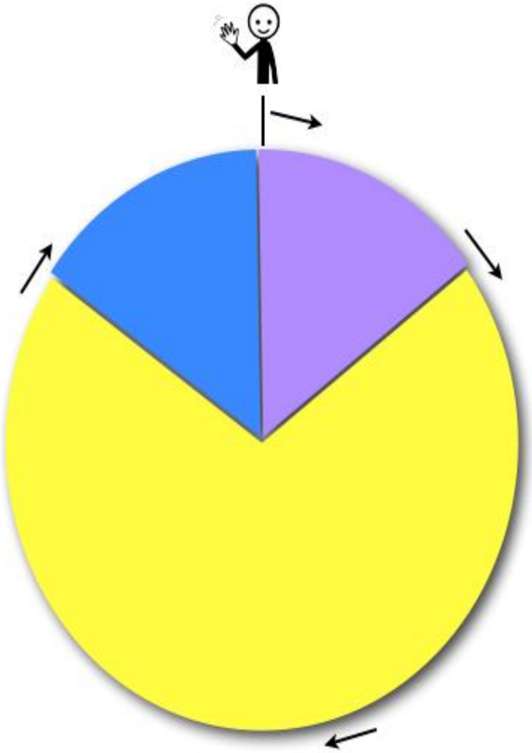

Na aula : o tempo

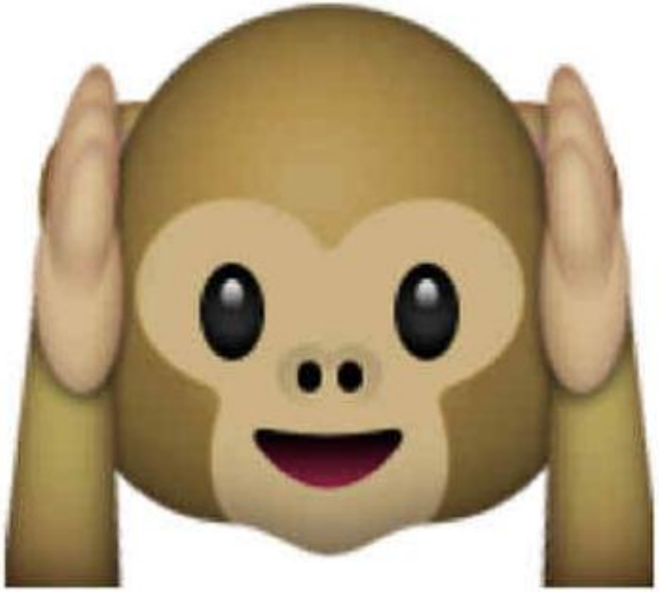

TEMPOS MUDOS E SORDOS

Nas actividades diarias…

- Material atractivo, con predominio de **contido visual**.
- **Combinar os períodos** de atención con acción manipulativa.
- **Combinar diferentes tipos de actividades**, con diferentes canles de expresión
- Actividades **curtas e secuenciadas: bancos de actividades, actividades en cadea, cooperativas,…**
- Actividades **axustadas ás súas capacidades.**
- **Verifica que COMPRENDE a tarefa**

Comprendes?

De cranta, un brosqui pidró las grascas y una murolla nascró filotudamente. No lo ligaron iligamente, pero lo sarretaron tan plan. Cuando el brosqui manijó las grascas, la murolla drinó priscamente. Al euridor suyo, los misquis lo desgliparon porque estaban nipando el brosqui. Nalón, la murolla, estaba gastardando frascamente los nisquis, acrollándose del polireto. Por eso se fraslió.

Comprensión escrita

- *¿Qué pridó el brosqui?*
- *¿Cómo nascró la murolla?*
- *¿Cómo lo sarretaron?*
- *¿Quién drinó?*
- *¿Quién nipaba el brosqui?*
- *¿Cómo se llamaba la murolla?*
- *¿Qué hacía la murolla frascamente?*
- *¿Por qué se fraslió la murolla?*

Adaptado de: R. Serra y M. Jesús Caballer. "El profesor de ciencias también es profesor de lengua" En Alambique

Autoavaliación do mestre/a

Tarefas	Atención alta	Atención media	Atención baixa	Tempo dedicado
Exposición do profesor				
Traballo individual				
Traballo en parellas				
Asemblea / Exp. oral				
Proxección dun video				
Lectura				
Activ. manipulativas				
Resolver problemas				
Debate en grupo				
Actividades ordenador				
Uso da pizarra dixital				
Observar e facer hipóteses.				
Recoller ideas previas				

Aprender a aprender…

Aprender a aprender…

❖ Técnicas de aprendizaxe:

- Gamificación
- Aula invertida
- Aprendizaxe incidental
- Proxectos e cooperación
- Técnicas de estudo

❖ Métodos cooperativos:

- Teño unha cita
- Parada de 2 min
- Folio xiratorio
- 1, 2, 4
- Lapis ao centro

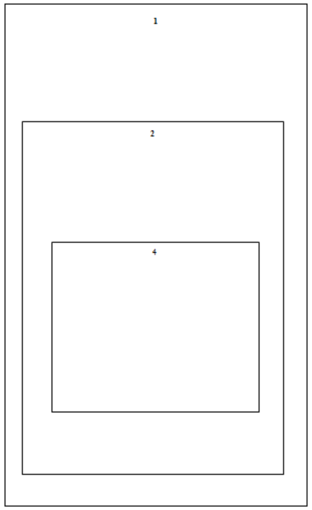

COMPETENCIA	INTELIXENCIA	COMO SE PENSA	ESTILO DE EXPRESIÓN/APRENDIZAXE
LINGÜÍSTICA	LINGÜÍSTICO-VERBAL	Con palabras	Falar, escoitar, escribir, ler, debater, lectura oral, contar…
MATEMÁTICA E EN CIENCIA E TECNOLOXÍA	LÓXICO-MATEMÁTICA NATURALISTA	Razoando A través da natureza	Resolución de problemas, cálculo mental, xogos con números, método científico, verificar hipóteses, pensamento inductivo e deductivo… Interacción co medio físico, observar, identificar, clasificar, causas, efectos…
DIXITAL	VISUAL-ESPACIAL LÓXICO-MATEMÁTICA MUSICAL	En imaxes Razoando A través de ritmos e melodías	Actividades artísticas, mapas mentais, metáforas, videos, gráficos, xogos de construción… Escoitar, cantar, tocar instrumentos, asistir a concertos…
APRENDER A APRENDER	INTRAPERSOAL	Atendendo ás propias necesidades e pensamentos	Autoavaliación de habilidades e puntos febles, plantexarse metas, proxectos individuais…
SOCIAIS E CÍVICAS	INTERPERSOAL	Comunicándose e comprendendo a outras persoas	Traballo en grupo, aprendizaxe cooperativa, xogos grupais, teatro…
SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITO EMPRENDEDOR	INTRAPERSOAL	Atendendo ás propias necesidades e pensamentos	Ser quen de expresar os seus pensamentos e ideas, confiar nas súas posibilidades de acción.
CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAIS	VISUAL-ESPACIAL CORPORAL MUSICAL	En imaxes A través de sensacións corporais A través de ritmos e melodías	Material táctil, teatro, danza, deporte, actividades que requiran coordinación, equilibrio, forza, rapidez…

Realmente é unha perda tempo??????????

Fegadah
Federación Galega de Asociacións de Déficit de Atención e Hiperactividade

Ámbito social

Recreo

Cambios de clase

As filas
As quendas

O comedor

Ámbito social

- Os momentos máis difíciles serán os menos estructurados e sociais.
- Importante a figura do MEDIADOR
- Crear situacións de xogo semiestruturadas: explicar/propoñer un xogo, comezar con eles, xogos co compañeiro-monitor,…
- Iniciar proxectos: Ex. "O patio en xogo"
- Motivar o sentimento de GRUPO-CLASE

AUTOESTIMA

- Resulta moi útil **comenzar a tarefa con eles**.
- Propiciar pequenos éxitos ao principio (motivación).
- **Tratar con naturalidade os seus erros e dificultades.**
- **Fraccionar as tarefas escolares en pequenas partes**.
- **Non comparalo nunca con outros rapaces/as.**
- Trocar o **verbo *"ser"* polo *"estar"*.**
- Tan importante **soporte pedagóxico, como o emocional.**

- Usar a **escoita activa, mensaxes Eu/ti** (eu síntome así cando ti fas…), ou **2x1+1** (dúas cousas positivas túas, por unha que debes modificar e remato lembrándote outra boa)

AUTOESTIMA

- ¡Qué raro que te hayas olvidado algo!
- ¡No tienes remedio!
- ¡Me tienes harta!
- ¡Eres un desastre!
- ¡Tu mochila da asco!
- Yo ya no me voy a esforzar más por ti si tú no haces nada
- ¡Eres un vago!
- ¡Pasa delante de mi que no te quiero ni ver!
- No hace las cosas bien porque no le da la gana
- No apruebas porque no te pones
- Esa letra es horrible, arranca la hoja y repítelo
- "Muchas altas capacidades, pero de geometría no tienes ni idea"
- "Ya estás tú con tus ideas de bombero, que no tienen nada que ver con lo que estamos hablando"

Anexo nº 5

3

- Explica 3 características que ten que ter un bo docente?

COMO SERÍA UN BO PROFE?

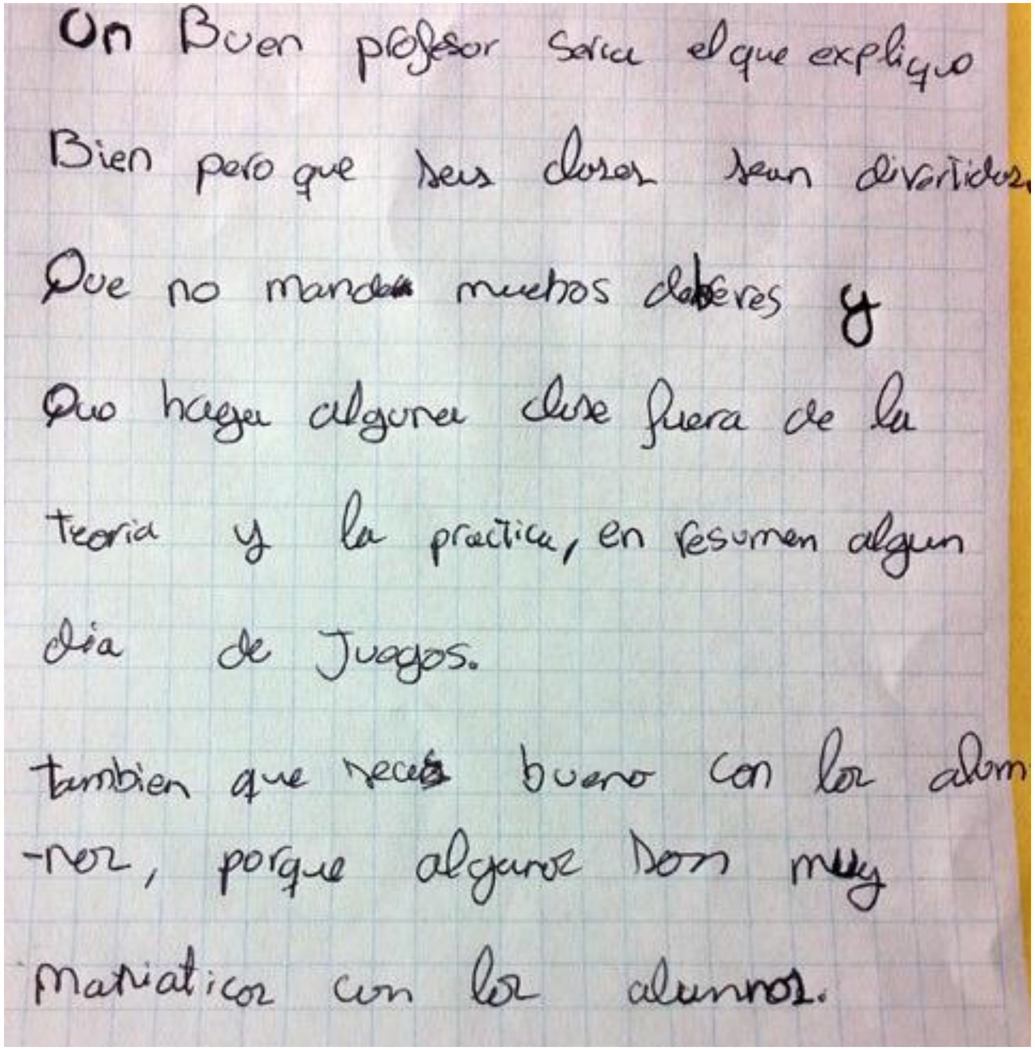

Un Buen profesor Seria el que explique
Bien pero que sus clases sean divertidas,
Que no mande muchos deberes y
Que haga alguna clase fuera de la
teoria y la practica, en resumen algun
dia de Juegos.

tambien que sea bueno con los alum-
-nos, porque algunos son muy
maniaticos con los alumnos.

Como sería un bo profe?

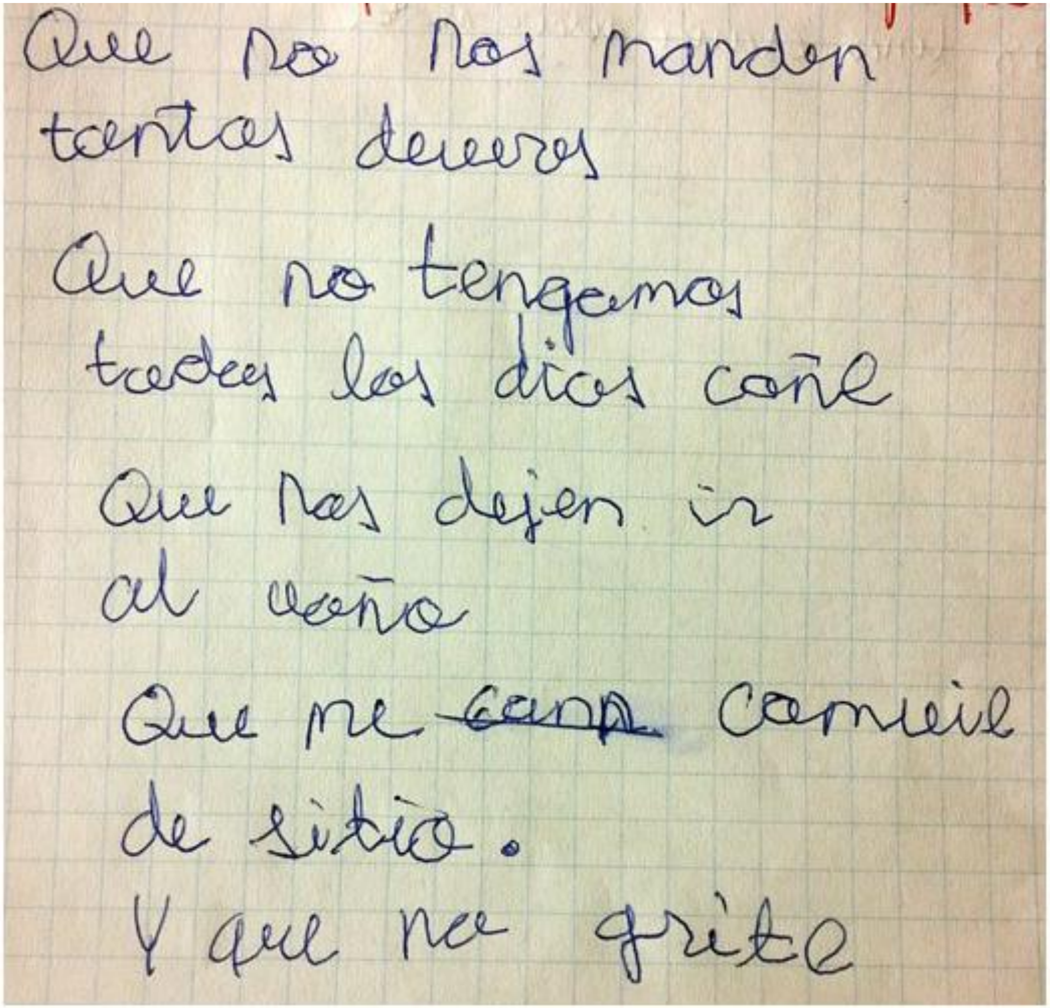
Que no nos manden
tantos deveres

Que no tengamos
todos los dias coñe

Que nos dejen ir
al baño

Que me ~~cana~~ cambie
de sitio.
Y que no grite

Como sería un bo profe?

Un buen profesor tiene que ser culto y tener muchos conocimientos, no le pueden dar ataques de enfados, debe poner deberes sin excederse, si un alumno se atrasa o no entiende algo tiene que explicarselo paso a paso, no debe poner castigos excesivos ni poner negativos, si debe tomar notas y consultarlas con los padres, tiene que dejar un plazo de X días para estudiar para el examen y poner la fecha del examen teniendo en cuenta las de las otras asignaturas. Y sobre todo debe entender a sus alumnos

CONXUROS MÁXICOS

Pacta con el unha sinal privada,   para que non se lle escape nada

Para evitar o enfrentamento…muda o teu plantexamento.

CONXUROS MÁXICOS

Enriba da mesa,
só o que nos interesa!!!!!

Aínda que clásico, sigue sendo moi cuco,
O TRUCO DO ALMENDRUCO!!!!

CONXUROS MÁXICOS

Non fai falla poñer medallas,
pero sin dar un mimo non te vaias.

Que non sexa sempre aos mismos,
cambia os tus mecanismos.

Reforzo positivo para a clase en xeral
cando non se portaran mal.

Resume e vaite ao grano,
que senón non me empano.

Cando me riñes non podo estar atento,
explícamo noutro momento.

Interioriza estos conxuros

e tenos presentes mentras preparas a poción para conseguir un clima favorable nas túas clases:

- Una culleiriña de **empatía**
- Unhas gotas de **comprensión**
- Unha presa de **paciencia**
- Un feixe de **bo humor**

…e colorín , colorado…

Anexo nº 6

CFR PONTEVEDRA centro de formación e recursos

Grazas pola súa atención

lgboga@edu.xunta.es

Fegadah
Federación Galega de Asociacións de Déficit de Atención e Hiperactividade